

Студентський
проект
удосконалення
власного
мовлення.

План

- ❖ Культура мови
- ❖ Вислови про рідну мову
- ❖ «У спілкуванні людям личить те, що народ від серця зичить»

Д.Білоус

Формули привітання, прощання, вибачення, побажання.

- ❖ Правила мовленнєвого етикету
- ❖ Плюси та мінуси мовлення
- ❖ Походження власних назв своєї місцевості
- ❖ Вільний мікрофон

Культура мовлення

Культу́ра мо́влення – це дотримання сталих мовних норм усної і писемної літературної мови, а також свідоме, невимушене, цілеспрямоване, майстерне вживання мовно-виражальних засобів залежно від мети й обставин спілкування.

Основні ознаки культури мовлення

<i>правильність</i>	<i>точність</i>	<i>логічність</i>
<i>послідовність</i>	<i>багатство</i>	<i>чистота</i>
<i>доречність</i>	<i>виразність</i>	

Вислови про рідну мову

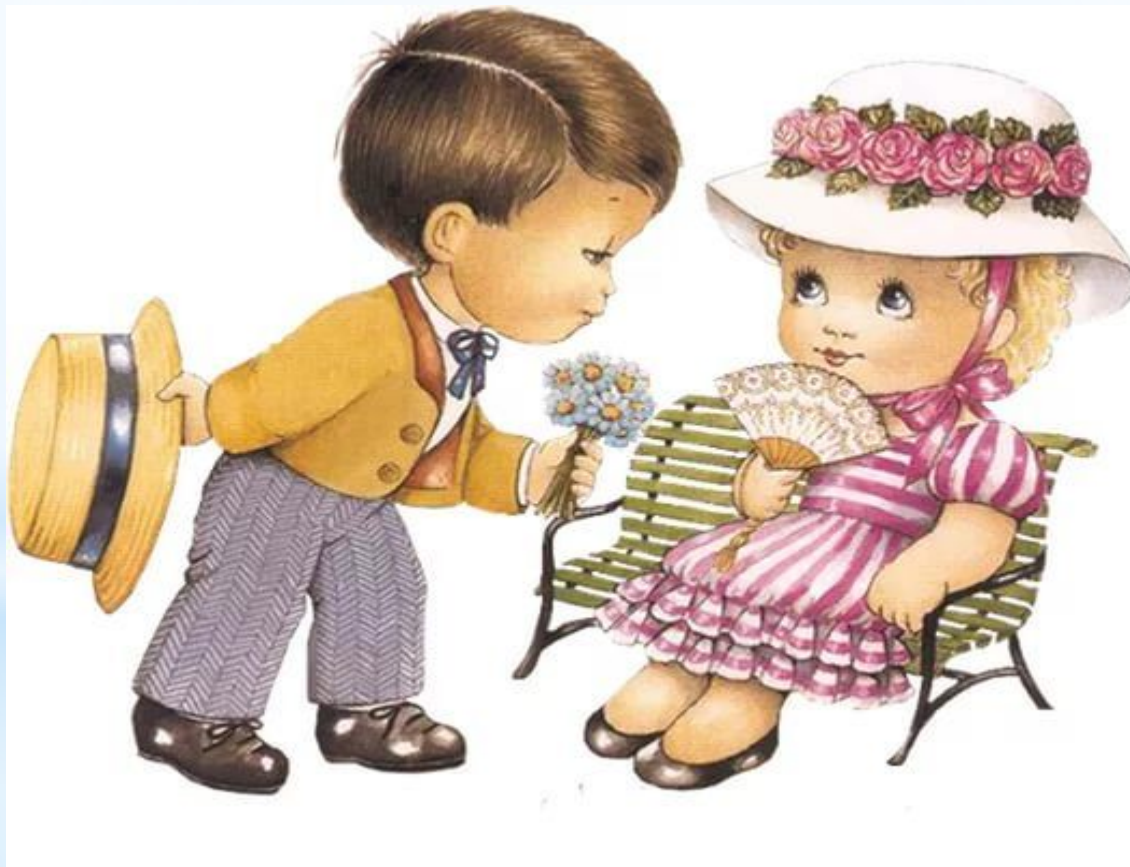
- Мова - це великий дар природи, розвинутий і вдосконалений за тисячоліття з того часу, як людина стала людиною.
- Кіндрат Крапива
- Хто не любить своєї рідної мови, солодких святих звуків свого дитинства, не заслуговує на ім'я людини.
Й. Г. Гердер
- Мова - це наша національна ознака, в мові - наша культура, сутність нашої свідомості.
Іван Огієнко
- Рідна мова дається народові Богом, чужа - людьми, її приносять на вістрі ворожих списів.

*Нації вмирають
не від інфаркту.
Спочатку їм відбирає мову*

Л. Костенко

Формули привітання,
прощання, вибачення,
побажання.

Вітання як один з найважливіших знаків мовного етикету

Вітання - один з найважливіших знаків мовленнєвого етикету. Звітання розпочинається спілкування.

Існує чимало слів вітання. Саме з них переважно розпочинається вивчення мови. Звичайно їх супроводжують посмішкою та потиском руки. Історія цього жесту, який існує у багатьох народів, йде з глибоких віків. Колись розкрита долоня свідчила про мирні наміри. Людина, зустрівши на шляху іншу, протягувала руку, показуючи, що в ній немає палиці, каменя, зброї. І в наш час потиск руки свідчить про дружнє ставлення до людини.

Формули вітання тісно пов'язані з формулами побажання, оскільки найчастіше ми не лише вітаємо, але й проявляємо інтерес, підтримуємо встановлені відносини й контакти.

Добрий день! Добридень!

Здрастуйте!

Здорові будьте!

Добрий ранок! Доброго ранку!

Добрий вечір! Добри вечір!

Добраніч! На добраніч!

Прощання як один з найважливіших знаків мовного етикету

Прощання- слова, які вимовляються перед розлукою, розставанням

Український мовленнєвий етикет має різноманітні формули прощання:

До побачення! (у будь-якій ситуації).

Усього найкращого! Усього доброго! На все добре! (у будь-якій ситуації з відтінком побажання).

До зустрічі! (замість До побачення, коли передбачена зустріч).

До завтра!

До неділі! До зустрічі в неділю!

Хай щастить вам! Щастить тобі! (невимушене, дружнє, з побажанням).

На добраніч! Добраніч! Спокійної ночі! (прощання на ніч).

Вибачення як один з найважливіших знаків мовного етикету

Просити вибачення можна у формі:

Пробачте (вибачте) мені, будь ласка.

Прошу вибачення (але не Вибачаюсь!).

Простіть мені. Даруйте мені (розмовне).

Перепрошую (діалектне, характерне для подільських, волинських та інших південно-західних говірок, виникло під впливом польської мови).

Я дуже жалкую...

Мені дуже шкода...

Прийміть мої вибачення...

Дозвольте просити вибачення...

Я не можу не попросити вибачення...

Якщо можеш, вибач мені...

Не сердься на мене..

Вибачати можна:

Будь ласка (тобто Вибачаю).

Нічого.

Нема за що (розмовне).

Ну що Ви! (розмовне).

Побажання як один з найважливіших знаків мовного етикету

Побажання - висловлене, виражене бажання здійснити, одержати, здобути і т. ін. що-небудь.

Вітаю!

Слава Україні! - Героям слава!

Слава Ісусу Христу! - Слава навіки!

Христос рождається! Славимо Його! (на Святвечір, Різдво).

З Різдвом Христовим!

Христос воскрес! - Воістину воскрес! (на Великдень).

Дай, Боже, щастя!

З приїздом Вас!

Поздоровляю Вас!

Зі святом Вас!

Щасливих Вам свят!

Бажаю Вам приємно провести свята (відсвяткувати)!

Вітаю з днем народження!

Бажаю (зичу) Вам здоров'я, щастя, успіхів!

Бажаю (зичу) щасливого Нового року!

Мовний етикет

Основні правила мовленнєвого етикету:

1. Будьте завжди ввічливими, привітними й доброзичливими, з повагою ставтеся до співрозмовника.
2. Умійте слухати інших і ніколи не перебивайте.
3. Не бійтеся розпочинати розмову з незнайомими людьми, але не будьте нав'язливими.
4. Говоріть (пишіть) про те, що може зацікавити слухачів (читачів), враховуйте їх вік, характер, інтереси.
5. Не завдавайте людям шкоди словом. Не ображайте, не говоріть неприємного іншим, не виявляйте своєї неповаги, не вживайте грубих слів.
6. Намагайтеся ввічливо попросити й ввічливо відмовити, не образивши людину своєю відмовою.
7. Використовуйте в спілкуванні звертання й ввічливі слова: будь ласка, вибачте, не ображайтесь, чи не змогли б ви, на жаль тощо), слідкуйте за культурою мовлення.
8. Намагайтеся, щоб спілкування з вами було для людей корисним і приємним, умійте допомагати людям словом та ділом.

Боротьба зі шкільним, юнацьким, студентським жаргоном, сленгом

Викорінювати слова: *супер, класно, цвайка, хвіст, обцага, стипуха, завал.*

Остерігатися слів паразитів: *ну, от, так-от, так сказати, тіпа, даліше, короче.*

Не допускати мовних штамтів: *має велике значення, посів належне місце, гострий конфлікт*

Походження власних назв своєї місцевості місто Хмельницький

Хмельницький - центр Хмельницької області. Місто було збудоване як сторожовий сигнальний пункт, призначений оповіщати про появу ворога, вперше згадується в документах у 1431 році. Тоді воно мало назву Плоскирів, бо виникло там, де річка Плоска зливається з Південним Бугом і було обнесене глибоким ровом. І лише в XVII ст. з'являється друга назва - Проскурів. Нелегка йому випала доля: двічі його спалювали дотла, стирали з лиця землі татарські і турецькі орди, душила польська шляхта.

У 1653 році Проскурів став приватним містом князів Замойських. У 1795 році була утворена Подільська губернія у складі Російської імперії. Проскурів став повітовим центром з власним гербом: на блакитному тлі - три навхрест складені стріли.

У 1807 році в Проскурові було 2 020 мешканців, а в 1879 році, коли в ньому мешкало вже 4 247 чоловік, Проскурів було віднесено до розряду міст. У 1822 році в місті сталася велика пожежа. Вона знищила майже всі матеріальні цінності та будівлі Проскурова. У 1870 році завершено будівництво залізниці Жмеринка-Проскурів-Волочиськ, що значно пожвавило економічне життя міста. До кінця XIX ст. кількість промислових підприємств збільшилася вдесятеро.

У 1954 році місто Проскурів на честь 300-річчя возз'єднання України з Росією перейменували на Хмельницький і було створено Хмельницьку область замість існуючої тоді Кам'янець-Подільської. Ця назва міста пов'язана з ім'ям героя визвольної боротьби українського народу за свою незалежність Богдана Хмельницького.

«Вільний мікрофон»

Українці - співуча нація - це наші земляки неодноразово доводили, підкорюючи найбільші світові сцени. Ми любимо співати, тож не дивно, що наша країна завжди була багата на яскраві голоси і талановитих артистів.

Олександр Пономарьов

Олександр на сцені ось уже 22 роки. Його називають "золотим голосом" нашої країни. Він народний артист, співак, поет, композитор, аранжувальник, телеведучий, актор і музичний продюсер. Перший учасник від України на міжнародному конкурсі "Євробачення" та перший, хто удостоївся музичної премії "YUNA" (Yearly Ukrainian National Awards - такий собі український аналог закордонного "Греммі") в номінації "кращий виконавець".

Останній рік через ситуацію в країні співак повністю відмовився від комерційних виступів та зосередився над роботою у студії:

"Зараз мені не до пісень. Коли гинуть люди, співати не хочу, - в такий час шоу-бізнес не має значення! Виходжу на сцену лише для хлопців, які воюють, і беру участь у благодійних концертах. Але веселих пісень не співаю принципово".

Тіна Кароль

Тіна Кароль - співачка, телеведуча, солістка ансамблю Збройних сил України. Вона переможець та лауреат численних музичних конкурсів та премій. В 2005 році отримала звання народної артистки України і стала наймолодшою виконавицею з таким почесним титулом. А вже в 2009 році Тіна стала заслуженою артисткою України. Її альбоми отримували "золотий" та "платиновий" статуси.

Тіна не тільки талановита, але й дуже красива жінка. Тож не дивно, що їй дісталися престижні премії "Найкрасивіша жінка України" та "Найкрасивіша співачка України". В 2013 році їй навіть було визнано "Жінкою року". А в 2014 році вона здобула перемогу на премії "Yuna" в номінації "Краща співачка року".

В даний час співачка активно гастролює містами України зі своєю концертною програмою "Я все ще люблю".

Океан Ельзи

Океан Ельзи - культовий український рок-гурт, багаторазово визнаний публікою та критиками як краща рок-група і краща live-група не тільки України, але й СНД та Східної Європи.

Океан Ельзи - це експресивний, самовідданий концертний драйв, унікальне поєднання справжньої слов'янської мелодійності з потужною роковою енергетикою.

За словами Святослава Вакарчука, Океан Ельзи ніколи не братиме участі в конкурсах і фестивалях, тобто у заходах, де учасники змагаються за місце. Такий принцип гурт ухвалив ще на початку існування, після розчарування на одному з фестивалів, де "ОЕ" лідирував від початку аж до виступу останнього колективу, який і здобув перемогу. "ОЕ" посів тоді друге місце.

Джамала (Сусана Алімівна Джамаладінова)

— українська співачка кримськотатарського та вірменського походження. Переможниця «Євробачення» 2016 року.

Народилась 27 серпня 1983 у місті Ош, Киргизька РСР, у родині кримського татарина та вірменки. Незабаром родина переїхала до України - Мелітополь, а тоді село Малоріченське під Алуштою, Крим. Сусана навчалась у музичній школі в Алушті за класом фортепіано, Сімферопольському музичному училищі, у Національній музичній академії України, що у Києві.

у 2009 році Джамала перемогла у міжнародному конкурсі «Нова хвиля» в Юрмалі. Восени 2010 року Джамала взяла участь у національному відборі на «Євробачення», однак тоді перемогла Міка Ньютон.

2016 року Джамала взяла участь у пісенному конкурсі «Євробачення 2016» з авторською піснею «1944», у якій розповіла про депортацію кримськотатарського народу. В фіналі «Євробачення» Джамала здобула перемогу, набравши 534 бали.

*Свою Україну любіть,
Любіть її... Во врем'я люте.
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть*

М. Шевченко

